

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Биология және биотехнология факультеті
Биофизика, биомедицина және нейроғылым кафедрасы

«БЕКТЕМІН»

Факультет деканы

Хаттамасы

№ 05 "

09 2024 ж.

Курманбаева М.С.

09 2024 ж.

ПӘННІҢ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕШЕНІ

MNI 1108 «Ғылыми зерттеудің әдістері»

«6B05102 –Биология, 6B05103 – Биотехнология, 6B05110 – Зоология, 6B05107 - Микробиология, 6B05105 -Генетика, 6B05402 - Аквакультура және су биологиялық ресурстары» мамандығы/ Биология» білім беру бағдарламасы

Курс	1
Семестр	2
Кредит саны	5
Дәріс	1,7
Семинар	3,3
БӨЖ	5

Алматы 2024 ж.

Оқу-әдістемелік кешенін әзірлеген биофизика, биомедицина және нейроғылым кафедрасының қауымдастырылған профессоры, биология ғылымдарының кандидаты Басығараев Жандос Махабатович

«6B05102 –Биология, 6B05103 – Биотехнология, 6B05110 – Зоология, 6B05107 - Микробиология, 6B05105 -Генетика, 6B05402 - Аквакультура және су биологиялық ресурстары» мамандығы бойынша негізгі оқу жоспарына сәйкес білім беру бағдарламасы негізінде құрастырылған.

Биофизика, биомедицина және нейроғылым кафедра мәжілісінде қарастырылды және ұсынылды

« 28 » 08 2024 ж., № 1 хаттама

Кафедра меңгерушісі
(қолы)

Кустубаева А.М.

СИЛЛАБУС

2024-2025 оқу жылының көктемгі семестрі

«6B05102 –Биология, 6B05103 – Биотехнология, 6B05110 – Зоология, 6B05107 - Микробиология, 6B05105 -Генетика, 6B05402 - Аквакультура және су биологиялық ресурстары» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)	
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)			
99693 Ғылыми зерттеудің әдістері	-	1,7	3,3	0	5	6	
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ							
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері		Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
Офлайн	Таңдау компоненті ЖІПБ	кіріспе, ақпараттық, визуализация, аналитикалық, дискуссия проблемалық	аналитикалық, дискуссия проблемалық		Жазбаша US Univer платформасында, офлайн		
Дәріскер	Басығараев Жандос Махабатович, б.ғ.к., биофизика, биомедицина және нейроғылым кафедрасының доценті						
Семинар	Чунетова Ж.Ж. б.ғ.к., доцент молекулалық биология және генетика кафедрасы Кегенова Г.Б. PhD, биоалуантүрлілік және биоресурстар кафедрасы Асрандина С.Ш. б.ғ.к., биотехнология кафедрасы профессоры Кирбаева Д.К. б.ғ.к., доцент биотехнология кафедрасы Усенбеков Б.Н. б.ғ.к., доцент молекулалық биология және генетика кафедрасы						
e-mail:	zbasygaraev@gmail.com						
Телефоны:	8-727-377-34-34 (12-08)						
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ							

Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)
Әдіснамалық және ғылыми мәдениетті қалыптастыру; ғылыми зерттеулерді ұйымдастыру мен жүргізуде білім, білік және дағдылар жүйесін қалыптастыру. Зерттеудің жалпы ғылыми әдістері, оның ішінде ғылыми білімнің объективті мазмұнын табу үшін ғылыми ақпаратты іздеу, өңдеу, жүйелеу, талдау, синтездеу, жалпылау және дәлелдеу әдістері зерделенеді.	1. Биология ғылымының негізгі бағыттарынан алған білімін кәсіби қызмет барысында қолдана білу;	1.1.Биология ғылымының, құрылымын, мазмұнын, принциптері мен заңдылықтарын ұғынады; 1.2. Биологиялық ғылымының ғылыми нәтижелерін, әдістерін, құралдарын, заманауи әдістемелік теориялары, пән бойынша мақсаттарды, мазмұнды, нысандарды жобалау, әзірлеу және іске асыру бойынша заңдар мен заңдылықтарды түсінеді.
	2. Ғылыми зерттеу және ғылыми-методикалық жұмыстарды, зертханалық жұмыстарды сабақ барысында жаңа технологияны меңгере отырып өткізуге машықтанады;	2.1 Ғылыми зерттеу және әдістемелік жұмыспен шұғылданып, еңбек қорғау және оны ғылыми тұрғыдан ұйымдастыруды меңгереді.
	3. Ғылыми материалдарды жинауға және дайындауға	3.1 Ғылыми материалдарды жинауға және дайындауға дағдылану, далалық

	дағдылану, далалық және эксперименталды зерттеулер нәтижелерін өңдеу; 4. Ғылыми әдістерді меңгеру, оларды ғылыми-зерттеуді орындау жағдайында қолдану; 5. Ғылыми-зерттеу институттарының зертханаларында эксперименттерді жоспарлау; биостатистика әдістерін пайдалана отырып, далалық және зертханалық жағдайларда биологиялық материалды жинауды, өңдеуді, түсіндіруді жүзеге асыру; ғылыми әдебиеттерге талдау жасау, әдебиеттерге шолуды құрастырып жазу, тезистер, баяндамалар жазу, ғылыми конференцияларда, қоғамдық тыңдамаларда зерттеу нәтижелерін баяндау және негізді түрде қорғау;	және эксперименталды зерттеулер нәтижелерін өңдеуге машықтанады; 3.2 Өз бетінше ғылыми жұмыстарды жүргізу қабілеті артып, өздігінен білім алуға жүйелі түрде дағдылананады; 4.1 Ғылыми-зерттеу барысында қолданылатын әдістерді меңгереді. оларды ғылыми-зерттеуді орындау жағдайында қолдануды үйренеді; 4.2 Ғылыми әдістемелерді қолдануды үйренеді, әрі зертханада жұмыс істеу принциптерін меңгереді; 5.1. Ғылыми-зерттеу институттарының зертханаларында эксперименттерді жоспарлауды меңгереді; 5.2. Биостатистика әдістерін пайдалана отырып, далалық және зертханалық жағдайларда биологиялық материалды жинауды, өңдеуді, түсіндіруді жүзеге асыруды игереді; 5.3 Ғылыми әдебиеттерге талдау жасауды, әдебиеттерге шолуды құрастырып жазуды, тезистер, баяндамалар жазуды, ғылыми конференцияларда, қоғамдық тыңдамаларда зерттеу нәтижелерін баяндауды және негізді түрде қорғауды меңгереді;
Пререквизиттер	Адам мен жануарлардың анатомиясы мен физиологиясы, жеке даму биологиясы, биохимия, генетика, микробиология, молекулалық биология, биофизика, экология, ботаника, зоология, биотехнология, экология	
Постреквизиттер	Теориялық биология, педагогика, психология	
	Әдебиет: 1. Кадыров, А. С. Ғылыми зерттеу негіздері: оқулық Қарағанды техникалық университеті, - Қарағанды: ҚарТУ, 2023. - 239 б. 2. Абдигалиева Т. Ғылыми зерттеулердің әдістемесі: Оқу құралы. – Алматы: ТОО Лантар Трейд, 2020. – 159 б. 3. Динаева Б., Сапина С. Академиялық сауаттылықтың теориялық және практикалық негіздері: Оқу құралы. – Нұр-Сұлтан, 2020. - 200 б. 4. Ерназарова З. Эссе түрлері: Оқу-әдістемелік құрал. – Алматы: «Bilimsema» баспасы, 2019. – 80 б. 5. Есімсейтов Б., Калмурзина З. Ғылыми зерттеуді ұйымдастыру: практикум. – Қосшы, 2019. – 41 б. 6. Оспанов Е. Академиялық жазылым негіздері: Оқу құралы. – Алматы: «Білік» баспасы, 2020. – 340 б. 7. Пак Ю, Пак Д., Бегимбетова А. Ғылыми-инновациялық қызмет негіздері және өнертапқыштық: Оқу құралы. – Қарағанды: ҚарТУ баспасы, 2021. – 183 б. Зерттеушілік инфрақұрылымы 1. Биофизика, биомедицина және нейроғылым кафедрасы	

	2. Биология және биотехнология проблемаларын зерттеу институтының Биофизика, хронобиология және биомедицина зертханасы 3. Биомедицина ғылыми-зерттеу орталығы 4. Тамыр патологиясы ғылыми-зерттеу орталығы 5. «Жалын» ғылыми-өндірістік технологиялық орталығы» ЖШС Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы 1. eLIBRARY.RU 2. ResearchGate 3. Scopus 4. SpringerNature 5. Web of Science 6. Wiley Интернет-ресурстар 1. http://elib.kaznu.kz/book/2511 2. http://elib.kaznu.kz/book/11943 3. http://elib.kaznu.kz/book/13015 4. http://elib.kaznu.kz/book/12691 5. http://www.library.biophys.msu.ru/rubin/ 6. https://educon.by/index.php/materials/phys/termodinamika Программалық қамтамасыздандырылуы 1. Microsoft Office 365 2. OriginPro 2021 3. Microsoft Teams
--	---

Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың <u>Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен</u> айқындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді. Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі. Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж.
-----------------------------------	--

	Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail zbasygaraev@gmail.com немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы https://teams.microsoft.com/l/team/19%3awkuT2ra4pmT1RfHJVdomSnf9c7ym_qGH24zkvR-0tbgl%40thread.tacv2/conversations?groupId=12bf69db-3e10-4ef5-b1a5-bcf4b108be6f&tenantId=b0ab71a5-75b1-4d65-81f7-f479b4978d7b кеңестік көмек ала алады.
--	---

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады. Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.
A	4,0	95-100	Өте жақсы	
A-	3,67	90-94		
B+	3,33	85-89	Жақсы	
B	3,0	80-84		
B-	2,67	75-79		
C+	2,33	70-74		
C	2,0	65-69		
C-	1,67	60-64	Қанағаттанар-лық	
D+	1,33	55-59		
D	1,0	50-54		
FX	0,5	25-49		
F	0	0-24	Қанағаттандыр-арлық-сыз	

Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар
Семинарлық сабақтарда жұмыс істеуі	30
Өзіндік жұмысы	30
Қорытынды бақылау (емтихан)	40
ЖИЫНТЫҒЫ	100

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Апта / модуль	Тақырып атауы	Сағат саны	Ең жоғары балл
Модуль 1 ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМИ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕРІ			
1	Дәріс 1. Ғылым және ғылыми зерттеу әдістері.	1	
	СС №1: Ғылымның анықтамасы. Ғылым классификациясы. Ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізу. Ғылыми-зерттеу жұмысының кезеңдері. Ғылыми бағыт, ғылыми мәселе және ғылыми зерттеу. Ғылыми шығармашылық. Қазіргі ғылым. Ғылым және философия. Ғылымның қазіргі қоғамдағы рөлі.	2	7
	БӨӨЖ 1. БӨЖ №1-ді орындау бойынша студенттерге кеңес беру.		
2	Дәріс 2. Ғылыми қауымдастық этикасының негізгі принциптері	1	

	СС №2: Ғылыми этика. Ғылыми этика нормалары. Зерттеу этикасы. Ғылыми этиканың бұзылуы. Жарияланымдарды дайындау кезіндегі ғылыми этика нормалары.	2	7
3	Дәріс 3. Ғылыми зерттеулердің әдісі мен әдіснамасы туралы ұғым.	1	
	СС №3: Эмпирикалық зерттеу әдістері. Абстрагирлеу, талдау, синтез. Индукция және дедукция, модельдеу. Идеализация, формализация, аксиоматикалық әдіс, гипотеза және болжам, теория.	2	7
	БООЖ 2. БӨЖ №2-ні орындау бойынша кеңес беру.		
	БӨЖ №1 Ғылыми бағыт, ғылыми мәселе және ғылыми зерттеу жұмысының тақырыбын таңдау		20
4	Дәріс 4. Теориялық және тәжірибелік зерттеулер	1	
	СС №4: Теориялық зерттеулердің мақсаты, міндеттері және кейбір ерекшеліктері. Тәжірибелік зерттеулер туралы жалпы мәліметтер Озық ғылыми тәжірибелерді сипаттау.	2	7
5	Дәріс 5. Ғылыми – зерттеу жұмысының дайындық кезеңі	1	
	СС №5: Ғылыми зерттеу тақырыбын таңдау. Ғылыми-зерттеу жұмысын жоспарлау әдістемесі. Ғылыми ақпараттың негізгі көздері. Анықтамалық-ақпараттық басылымдар.	2	7
	БӨЖ №2. Ғылыми ақпарат көздерін зерттеу (www.scopus.com, www.webofscience.com).		20
Модуль 2 ҒЫЛЫМИ АҚПАРАТТЫ ӨНДЕУ			
6	Дәріс 6. Ғылыми құжаттар мен басылымдар.	1	
	СС №6: Бастапқы және қайталама ақпарат түрлері. Құжаттардың кітапханалық-библиографиялық жіктелуі. Ғылыми-техникалық ақпараттың мемлекеттік айдары. Ғылыми-техникалық патенттік ақпарат	2	7
	БООЖ 3. БӨЖ №3-ті орындау бойынша кеңес беру.		
7	Дәріс 7. Зерттеу нәтижелерін ғылыми жұмыстар түрінде рәсімдеу әдістемесі.	1	
	СС №7: Ғылыми нәтижелер және оларды жариялау. Мақала бойынша жұмыс жасау. Пайдаланылған әдебиеттер тізімін жасау және рәсімдеу	2	8
	БӨЖ №3. Эссе және оның түрлері.		10
	АБ 1		100
8	Дәріс 8. Биология ғылымында қолданылатын сөздіктер мен энциклопедиялар.	1	
	СС №8: Ғылыми-техникалық мәтіндермен жұмыс істеуге қажетті сөздік түрлері. Биология ғылымының әр саласында қолданылатын сөздіктер мен энциклопедияларды талдау.	2	7
9	Дәріс 9. Ғылыми-зерттеу мекемелері	1	
	СС №9: Жоғары оқу орындарында ғылыми жұмыстарды ұйымдастыру. Ғылыми-зерттеу институттарын басқару. Жоғары оқу орындарында ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізу	2	7
	БООЖ 4. БӨЖ №4-ті орындау бойынша кеңес беру.		
10	Дәріс 10. Жоғарғы білікті ғылыми кадрларды дайындау	1	
	СС №10: Ғылыми және ғылыми педагогикалық кадрларды даярлау және олардың біліктілігін арттыру. ЖОО оқытушыларының тағылымдамадан өтуі.	2	7
	БӨЖ №4. ЖОО-нан кейінгі білім беру бағдарламалары.	1	25
11	Дәріс 11. Студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстары.	1	
	СС №11: Студенттердің ғылыми зерттеу жұмыстарының құрылымы. Рефераттар мен баяндамалар. Дипломдық жұмысты жазуға арналған жалпы нұсқаулар. Студенттердің оқытушымен өзіндік жұмыстарын орындауға арналған әдістемелік нұсқау	2	7
	БООЖ 5. БӨЖ №5-ті орындау бойынша кеңес беру.		

12	Дәріс 12. Эссе және оның түрлері	1	
	СС №12: Эссенің түрлері. Аргументативті эссе. Мәселе және оның шешімін қарастыру эссесі. Салыстыру эссесі. Себеп-салдар эссесі. Үдеріс эссесі. Келісу және келіспеу эссесі. Синтез эссесі. Эссенің өзге жазба жұмыстарынан айырмашылығы	2	7
	БӨЖ №5. Уәждемелік қолдауат. (Мотивиранный ходотайства).		25
13	Дәріс 13. Зерттеу нәтижелерін ғылыми жұмыстар түрінде ресімдеу	1	
	СС №13: Тезис. Ғылыми мақала. Ғылыми мақаланың құрылымы. Тірек сөздер. Андатпа	2	5
14	Дәріс 14. Сілтеме және оның түрлері	1	
	СС №14: Тура және жанама дәйексөздер. Сілтемелерді ресімдеудің техникалық жағы. Библиографиялық тізім. Өзге академиялық еңбектерді қолдану.	2	5
15	Дәріс 15. Зерттеу жұмысының жазылуы мен ресімделу тәртібі	2	5
	СС №15: Зерттеу жұмысын жазған кезде жиі орын алатын қателер		
	Жұмысты редакциялаудың қажеттілігі. Үлкен мәтінді құрылымдық жақтан реттестіру. Зерттеу жұмысын ресімдеу. Зерттеу жұмыстарының норма бақылауы.		
	БӨЖ 6. Емтиханға дайындық мәселесі бойынша кеңес беру.		
АБ 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100

Декан _____

Курманбаева М.С.

Оқыту және білім беру сапасы бойынша

Академиялық комитеттің төрайымы _____

Бактыбаева Л.К.

Кафедра меңгерушісі

Дәріскер _____

Кустубаева А.М.

Басыгараев Ж.М.

(100% Аралық бақылаудан 18% баллдар мөлшері)

